

ACȚIUNI REACTIVE ȘI PREVENTIVE ALE NEGLIJĂRII COPILULUI: ROLUL ASISTENTULUI SOCIAL (cazul r. Ștefan Vodă)

Liuba CIOBANU,
Facultatea Psihologie, Științe ale Educației,
Sociologie și Asistență socială

CZU: 364.442.6-053.2

ciobanula98@gmail.com

Una din problemele cele mai grave probleme ale societății moderne este considerat abuzul asupra copiilor, care există în toate țările lumii, indiferent de grup social, venit și origine etnică. Anual mii de nou-născuți, copiii și adolescenți sunt recunoscuți oficial victime ale abuzului și neglijării nevoilor de bază ale acestora. Conform datelor BNS situația copiilor neglijăți și anume: în anul 2020, numărul copiilor neglijăți a constituit **8,1 mii copii**. Cel mai des victime ale neglijenței au fost copiii în vârstă de **7-15 ani (52,3%)**. În structura acestora, **75,6%** erau din mediul rural, iar **51,6%** erau băieți[1]. În raionul **Ștefan Vodă** au fost înregistrate și examinate **129** de cazuri **suspecte de violență și neglijare** asupra copilului, fiind confirmate din totalul celor înregistrate **98** de cazuri, dintre care: **21** copii separați de părinți; **14** copii plasați în regim de urgență; **22** de copii reintegrați în: familia biologică - **13** copii; ceilalți copii au fost plasați în familia extinsă și terță.

Identificarea urgentă și prevenirea problemei de maltratare a copilului în familie, devine soluția de bază a acestui studiu, fiind bazat pe metoda **interviului cu experții** (**3** specialiști din cadrul DASPF, r. Ștefan Vodă) și cu **părinții** (din **2** familii) care din anumite motive: *consum de alcool, statut parental prematur, șomaj, antecedente familiale nefavorabile, lipsa condițiilor de locuit, vulnerabilitate* etc., și-au neglijat abilitățile de părinte, unele rezultate fiind expuse în continuare.

Definirea fenomenului de maltratare poate fi realizată din punct de vedere științific, legislativ și cultural:

- maltratarea poate fi produsă prin omisiunea unor nevoi ale copilului (neglijare) sau prin comiterea unor acte agresive împotriva copilului (abuz), iar neglijarea are loc pe fundalul indiferenței și ignoranței parentale față de nevoile copilului.

Din punct de vedere **cultural**, diferite forme de violență rămân a fi în continuare tolerate de către societate. A bate copilul în cultura noastră este a „face om din el”, „acolo unde dă mama, crește”, „bătaia e ruptă din rai” etc. Dacă mentalitatea recomandă aceste practici și nimeni n-a fost sancționat public pentru asta, atunci părintele va apela la bătaie și pedepse fizice fără a se gândi care vor fi consecințele[2, p. 696].

Considerăm oportun identificarea unei diversități de forme ale abuzului și neglijării copilului. **Abuzul** – fiind **varianta activă** a maltratării copilului, prin omitere de acte, **neglijarea** reprezintă **varianta pasivă** – prin omiterea de acte de neglijare a copilului. Ambele pot fi de ordin emoțional, fizic și sexual[3, p. 9]. Din punct de vedere **legislativ**, conform **LEGII Nr. 140 din 14-06-2013** privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, **neglijarea copilului**- ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea și educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea lui fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea lui corporală, sănătatea lui fizică sau psihică. Neglijarea poate lua o diversitate de forme: *alimentară, vestimentară, neglijare a igienei, neglijare medicală, educațională, emoțională și neglijare în supraveghere*[4].

În urma aplicării **metodei interviului cu părinții**, portretele cărora sunt prezentate mai jos:

I_1 (F_22 ani (absolventa școlii internat), crește 1 copil, trăiește la concubin, este însărcinată, iar **I_2** (F_27 ani (divorțată, la moment în concubinaj) crește 2 copii (unul fuge de acasă). În urma aplicării **interviului cu experții**, interesul fiind axat pe munca comună a: DASPF, a AT și a Comisariatului de poliție Ștefan Vodă pentru a interveni rapid în soluționarea problemelor de maltratare a copilului. Au fost intervievați **3** specialiști din cadrul DASPF; Ștefan Vodă, care au menționat **cauzele** ce generează manifestarea unor comportamente nefavorabile copilului, care au menționat următoarele: **I_2** a spus „*nu am cînd să mă uit după dănsu, el este deamu mare, are 8 ani, mai am o fată de 1 an și mai am treabă prin casă*”. În același timp, **E_3** s-a referit la „*fuga repetată a băiatului (deja de 4 ori) de acasă, a fost un semnal de alarmă pentru noi, care ne-a făcut să intervenim urgent, pentru a putea stabili cauzele problemelor apărute*”. „În satul Ermoclia, recent a fost angajat un asistent social care nu cunoaște situația acestei familii” a menționat **E_1**.

Eforturile întreprinse au permis identificarea atitudinii părintești față de copil, fiind aplicate măsuri pentru modificare de comportament.

Consecințele de abuz și neglijare față de copil sunt cele mai grave, devenind „tradiție” pentru familiile vulnerabile. Cealaltă mamă (I_1) care a participat la interviu cu greu ne-a povestit despre problemele ei, motivând că are mult de lucru „*nu știu pentru ce au venit cei de la asistența socială, că eu am crescut la școala internat (cu toate că are părinți) și statul trebu să mă ajute, eu nu lucrez, fata mai mare are 3 ani trebui să mă ajute ea prin casă*”. Din cuvintele menționate și vizita realizată de EMD la domiciliul acesteia, a stabilit următoarele: starea igienico-sanitară a familiei deplorabilă, copilul

În **concluzie** putem afirma că, orice intervenție necesită obiective precise, fixate într-un plan de intervenție care ar asigura toate laturile vieții copiilor ce sunt nevoiți să suporte zilnic comportamente proaste din partea părinților săi. O comunitate înțeleaptă nu-și poate permite pierderea unui individ, care reprezintă o resursă.

Sursele Bibliografice:

1. Copii supuși violenței și neglijării. [citat 16 februarie 2022]. Disponibil: <https://statistica.gov.md/>
2. NEAMȚU G. (coord) *Tratat de asistență socială*. Iași: Polirom, 2003, 1016 p.
3. Lynch, M. *Child Abuse before Kempe: a Historical Literature Review, Child Abuse and Neglect*, vol. 9, pp.7-15, 1895.
4. LEGE Nr. 140 din 14-06-2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. [citat 13 februarie 2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110518&lang=ro

Recomandat

Liliana SALCUȚAN, magistru în sociologie, lector